

I. Sammanfattning

Alkoholkonsumtionen i Sverige påbörjade en nedåtgående trend 2004, samma år som alkoholvanefrågor började ställas i Monitormätningarna. Det går att se att det framför allt är männens konsumtion som har minskat. Trots detta drack män fortfarande nästan dubbelt så stora volymer som kvinnor år 2022 (84 procent mer). För män bestod konsumtionen till över hälften av öl (54 procent av konsumtionen). För kvinnor dominerande vin (65 procent).

Vissa mindre pandemieffekter kan iakttas. Den konsumerade volymen sjönk temporärt 2020–2021, liksom riskkonsumtionen, men skillnaderna var små och gav ingen bestående effekt då 2022 års nivåer åter liknar nivåerna för 2019. Den enda bestående skillnaden efter pandemin är att andelen som månadsvis konsumerar alkohol uppgår till 75 procent sedan 2020, jämfört med 77 procent åren innan.

Åldersgruppen 17–29 år rapporterade högst årskonsumtion 2022. Jämfört med de som dricker minst (65–84-åringarna), låg ungas konsumtion 20 procent högre. År 2004 drack dock de yngsta mer än dubbelt så mycket som de äldsta. Åldersgrupperna har alltså närmat sig varandra, dels på grund av nedgångar för de yngre, dels på grund av uppgångar för de äldre. År 2022 var skillnaden i årskonsumtionen mellan olika åldersgrupper den minsta i undersökningens historia.

Förutom minskade ålders- och könsskillnader syns även geografiska utjämnings-tendenser över tid. Detta beror inte minst på att konsumtionsvolymen sjunkit i områden där den tidigare var hög. Detta gäller både på länsnivå och om kommunerna delas in i SKR-grupper (baserat på folktäthet och närhet till centralorter).

Årskonsumtionen var högst i storstadskommuner och avtog med minskande befolkningstäthet. Ett undantag från detta är att alkoholvanorna var tämligen omfattande i gruppen "landsbygdskommun med besöksnäring". Där låg de mer i linje med storstadskommuner. Sett till län var årskonsumtionen 2022 högst i Stockholm och lägst i Jönköpings respektive Västernorrlands län.

Analyserna visade samtidigt att även om det skett utjämnningar i dryckes-mönstren sedan 2004, sett till kön, ålder och geografiska områden, så finns det fortfarande tydliga skillnader mellan de olika grupperna. Även om den svenska befolkningen dricker mer lika nuförtiden, huvudsakligen för att konsumtionen minskat i de grupper som dricker mest, så är skillnaderna i alkoholvanor långt ifrån utjämnade.